

Programa școlară CDS - Istoria Altfel a Secolului XX

Prof. Postu Claudia-Maria, Școala Gimnazială Nr.190

Notă de prezentare

Disciplina opțională *Istoria Altfel a secolului XX*, are ca ținte educaționale formarea și dezvoltarea următoarelor elemente care fac parte din profilul de formare al absolventului de gimnaziu:

- operarea cu valori și norme de conduită relevante pentru viața personală și pentru interacțiunea cu ceilalți;
- relaționarea pozitivă cu ceilalți în contexte școlare și extrașcolare, prin exercitarea unor drepturi și asumarea de responsabilități;
- manifestarea disponibilității pentru participare civică în condițiile respectării regulilor grupului și valorizării diversității (etno-culturale, lingvistice, religioase etc.);
- evaluarea calităților personale în vederea autocunoașterii, a orientării școlare și profesionale;
- identificarea unor parcursuri școlare și profesionale adecvate propriilor interese;
- aprecierea unor elemente definitorii ale contextului cultural local și ale patrimoniului național și universal;
- participarea la proiecte și evenimente culturale organizate în contexte formale sau nonformale;

Istoria Altfel a Secolului XX este o disciplină care face parte din Curriculum-ul la Decizia Școlii, și se predă ca disciplină opțională cu o alocare de 1 oră pe săptămâna la clasa a VII -a. Aceasta își propune implicarea elevilor în cercetarea istoriei prin abordarea anumitor subiecte și probleme sensibile ale secolului XX, folosind noile tehnologii - **internetul**, ce oferă o perspectivă multiplă în predarea istoriei. Istoria regăsită cu ajutorul internetului asigură accesul elevilor la o varietatea de surse istorice și la o serie de analize istoriografice. Folosind acest tip de cercetare trebuie avute în vedere câteva aspecte referitoare la analiza surselor istorice: înțelegerea deosebirii dintre sursele primare și cele secundare și identificarea unor distorsiuni ale realității.

Prin accesarea site-urile dedicate istoriei, elevul poate recunoaște anumite modificări a unui spațiu istoric în diferite perioade de timp, reușind să prezinte evoluția unui anumit spațiu istoric în diferite situații de comunicare. Deasemenea, studiul Istoriei cu ajutorul Internetului poate determina mobilizarea elevilor de a întreprinde mici cercetări/investigații cu privire la anumite evenimente din Secolul XX. Acest tip de abordare are ca obiectiv prezentarea elevilor a unei metode obiective prin care elevii se folosesc de internet (pentru dezvoltarea abilităților de analiză, folosindu-se de resursele multimedia), contribuind în același timp la consolidarea cunoștințelor lor și a înțelegerii unei anumite teme cu privire la acea perioadă. Pe termen lung, elevii vor învăța să utilizeze Internetul pentru propriile investigații.

O particularitate a acestui Opțional este că, aduce în prim plan Sursa Istorică, în format multimedia care devine instrument al cunoașterii. Astfel, relatările martorilor oculari publicate în memorii, autobiografii constituie un sprijin pentru elevi pentru a putea le putea compara cu interpretările ulterioare ale istoricilor. Un rol important în studiul acestei discipline îl are și utilizarea de surse neconvenționale “care pot oferi informații utile în interiorul clasei politice din epocă” (Robert Stradling, *Sa intelegem istoria Secolului XX*, Edit. Sigma, București, p.205)

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice (modalități de Evaluare)
- Bibliografie

Competențe generale

- 1. Utilizarea unor tehnici de redactare a unor mesaje scrise și orale**
- 2. Elaborarea creativă de proiecte care vizează aspecte sociale, culturale și personale**
- 3. Aplicarea demersurilor civice democratice în vederea apărării principiilor democratice**
- 4. Utilizarea rețelelor sociale necesare rezolvării situațiilor-problemă**

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Utilizarea unor tehnici de redactare a unor mesaje scrise și orale
1.1. Adaptarea mesajului diverse situații de comunicare - elaborarea de afișe tematice: democrație, toleranță, cooperare, Holocaust, Gulag etc. - realizarea unor dezbateri care să promoveze valorile și principiile democratice - realizarea activității: <i>Mobilizarea noțiunilor într-o lucrare scrisă</i> - realizarea unor dezbateri pornind de la vizionarea unor filme relevante pentru probleme sensibile ale secolului XX
1.2 Formulare de mesaje pentru rețele de sociale -exercitii de creativitate pentru alcatuirea unor mesaje lansate în mediul online - crearea de pagini-wiki, conținând probleme controversate și sensibile ale secolului XX

2. Elaborarea creativa de proiecte care vizează aspecte sociale culturale si personale

2.1 Construirea prin cooperare a unui proiect referitor la imaginarul colectiv in secolul XX.

- realizarea prin cooperare a unui proiect care are la baza documentarea pe internet, documentare prin interviuri, cu martorii participanți la diferite evenimente apropiate în timp, documentarea prin intermediul imaginilor video.

- realizarea unor investigații din care să rezulte aspecte de viață cotidiană în timpul regimului comunist

- realizarea un portofoliu de imagini, filme, fotografii, referitoare la teme specifice istoriei Secolului XX

2.2 Respectarea validității informației și a drepturilor de autor

-exerciții de muncă în grup de evaluare a surselor prin compararea informațiilor oferite de o gama variată de surse, care se referă la același subiect, sau care oferă răspunsuri la diferite întrebări

-exerciții de organizare a informațiilor conform principiilor ierarhice, cronologice, si cauzale

3. Aplicarea demersurilor civice democratice în vederea apărării principiilor democratice

3.1 Utilizarea strategiilor de înțelegere a principiilor democrației participative si intervenției active civice.

-exercitii de creativitate – pentru realizarea discursurilor de apărare a principiilor democratice

-crearea de pagini-wiki în care sunt reprezentate aspecte ale democrației participative si cazuri de incalcare a drepturilor omului in secolul XX

4. Utilizarea rețelelor sociale necesare rezolvării situațiilor-problemă

4.1 Exersarea gândirii critice în analiza proceselor istorice din secolul XX folosind rețelele sociale

- realizarea unor dezbateri pornind de la vizionarea unor filme relevante pentru o tematică abordată
- folosirea motoarelor de căutare pentru a realiza un portofoliu de imagini, filme, fotografii, referitoare la teme specifice istoriei recente
- construirea unor mesaje publice pe o temă dată folosind resurse multimedia
- realizarea unor studii de caz plecând de la informațiile oferite de multimedia

4.2 Folosirea perspectivelor multiple oferite de rețelele sociale pentru identificarea comportamentelor și atitudinilor personalităților secolului XX

- utilizarea tehnologiilor de informare și comunicare pentru obținerea surselor necesare rezolvării unei situații-problemă - stabilirea de sarcini care favorizează învățarea prin cooperare

-realizarea unor investigații prin cooperare prin intermediul rețelelor de internet

Domenii de conținut	Conținuturi
Primul Război Mondial Mondial - O istorie altfel	<p><i>Mareșalii curajului</i> – povesti reale despre Eroii din Primul Război Mondial- Generalul Joffre, Eremia Grigorescu, Alexandru Averescu</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Primul Război Mondial în imagini/ surse vizuale
Al Doilea Război Mondial în sursele oficiale	<ul style="list-style-type: none"> ● Filmul documentar de război ● Jurnalul de război din cinematografe
Imaginar colectiv în timpul regimului comunist	<ul style="list-style-type: none"> ● Copilăria

	<ul style="list-style-type: none"> ● Școală ● Profesii ● Timp liber ● Familie ● Povești și legende locale
Experiențe traumatice ale secolului XX	<ul style="list-style-type: none"> ● Colectivizare/Industrializare ● Holocaustul – <i>o lecție uitată!</i> ● Spațiul concentraționar și deportarea ● Emigrația
Tehnologie și Progres în Secolul XX	<ul style="list-style-type: none"> ● Tehnologia între știință și conspirație

Sugestii metodologice

Filmul documentar reprezintă genul filmic cel mai potrivit pentru educație. Acesta este sursa din care elevii și profesorii pot extrage informații generale, pot cunoaște anumite situații în mod direct, pot identifica locuri și personaje concrete. Sursele video pot determina elevilor experiențe noi, la care se pot adăuga apoi cunoștințele. Astfel, Sursa video devine un catalizator pentru învățare.

Filmul trebuie să creeze discuții cu elevii - chiar și o reacție negativă din partea lor este utilă. Ea poate fi mai apoi chestionată și redirecționată de către profesor. În general, documentarul prezintă un caz particular, pe care cursul îl poate extrapola și completa; elevilor le este mai ușor să se raporteze la o întâmplare concretă, cu personajele vii ce apar într-un film, decât cu personajele descrise într-o pagină de manual. Ei intră mai ușor în pielea unor oameni văzuți într-un documentar, iar faptul că se pot imagina pe ei înșiși într-o anumită situație creează empatia necesară cu oamenii și situația respectivă. Filmul aduce puncte de vedere noi, mai complexe, asupra unei teme –pentru că nu se bazează exclusiv pe cuvinte, ci mai ales pe imagini și sunete; un film comunică prin mijloace nonverbale, care îi sunt specifice și sunt foarte eficiente. Activitățile sugerate prin predarea acestui opțional sunt acelea menite să pregătească elevii să extragă mesaje audio-vizuale și să le plaseze corect într-un context.

Datorită tuturor motivelor enunțate, includerea filmului documentar în procesul de predare și de învățare este un exercițiu esențial în societatea de azi, în beneficiul profesorilor și al elevilor

Istoria orală reprezintă o metodă importantă pentru istoriografie, cu atât mai valoroasă într-un context ca al nostru, în care anumite documente sunt inaccesibile, sau au fost distruse. În cazul istoriei societăților totalitariste (cum ar fi cele comuniste) anumite practici și evenimente nu au fost deloc înregistrate, pentru că erau considerate incomode sau secrete, ori înregistrările respective au fost distruse (vezi cazul arhivelor Securității). Cu atât mai mult, istoria orală, pusă la dispoziție de filmele documentare, este un instrument de cunoaștere foarte valoros. Istorie Orală nu este o colecție de fapte, ci ea se concentrează pe mărturia individuală, care completează și umple golurile istoriografiei clasice. Întrebările presupun examinarea condițiilor și a comportamentelor înainte, în timpul și după cel de-al Doilea Război Mondial

Metode didactice recomandate –conversația, care pune accent pe întrebări ce investighează comportamente umane înainte și în timpul celor două războaie. Utilizarea problematizării în ceea ce privește politica față de refugiați, încălcarea drepturilor omului, eforturile pentru prevenirea războiului, etc. În demersul didactic al predării acestui opțional se recomandă abordări centrate pe elev care susțin gândirea critică și reflecția prin intermediul unor metode activ-participative: metoda cubului, tehnica ciorchinului, tehnica turul galeriei, etc. IHRA recomandă pentru predarea temei Holocaustului selectarea cu atenție a surselor primare și secundare, care ajută în particularizarea personajelor istorice implicate în faptele istorice prin nuanțarea contextului istoric.

Modalități de evaluare

Evaluarea formativă orală și scrisă (posibilă atât în procesul de predare, cât și în timpul acordat feed-back-ului :

1. orală :

- simulare/joc de rol/ interpretarea unui rol pe baza cerințelor sau liber;
- observarea sistematică (prin metodele : cercul de conversație, brainstorming, conversație euristica);
- întrebări simple;
- întrebări complexe (aplicarea problematizării);
- identificarea notiunilor și termenilor specifici;
- transmiterea rezolvărilor fișelor de lucru, de studiu.

2. Scrisă :

- elaborarea elementelor mapei de interviu, a proiectelor și a articolelor/eseurilor (individual, de grup, frontal);
- alcătuirea ghidului de interviu, a listei de cuvinte cheie;
- completarea glosarului de termeni, a jurnalului individual și al echipei;
- postarea pe pagina wiki, în revista online etc;
- rezolvarea chestionarelor cu itemi obiectivi și semiobiectivi;
- redactarea unor texte cu teme date sau la alegere;
- autoevaluarea (prin corectarea propriilor greșeli din chestionare);
- alcătuirea produselor originale : afiș, pliant, chestionar, fișa, ghid de întrebări, articol, etc

Evaluarea sumativă:

- teste- itemi obiectivi și semiobiectivi;
- realizarea de album /buletin/broșura cu teme și imagini reprezentative ale optionalului
- realizarea glosarului cu termeni specifici optionalului;
- prezentarea proiectului individual, de grup, frontal;
- prezentarea portofoliului (cu componente alese de profesor și elev dintre cele mai performanțe și reprezentative contribuții).

Bibliografie

1. Alexandru Florian (coord), Lya Benjamin, Anca Ciuciu, *Cum a fost posibil ?*, Editura Institutul național pentru Studierea Holocaustului din România “Elie Wiesel”, București, 2007
2. Ancel Jean, *Preludiu la asasinat. Pogromul de la Iași, 29 iunie 1941*, Editura. Polirom, Iași 2005
3. Felicia Adascalitei, Marilena Bercea, Doru Dumitrescu, Liviu Lazar, Mihai Manea, Mirela Popescu, *Elemente de didactica a Istoriei*, Editura Nomina, București, 2013
4. Ioana Pârvulescu, *Și eu am trăit în comunism*, Editura Humanitas, București, 2015
5. Ioanid Radu, *Holocaustul în România, cap.al III-lea Masacrele de la începutul războiului*, Editura . Hasefer, București, 2006
6. Leonard Zăicescu, *Cu trenul expres spre moarte*, Editura Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România “Elie Wiesel”, București, 2007
7. Maria Regina României, *Jurnal De Război 1916-1917*, Editura Humanitas, București, 2014
8. Mihai Stănescu (coord.), *O istorie a comunismului în România*, Editura Polirom, Iași, 2014
9. Petrescu Florin, *Istoria evreilor, Holocaustul –manual pentru liceu*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007
10. Robert Stradling, *Să intelegem Istoria secolului XX*, Editura Sigma, București, 2002

Publicații:

- Albumul "Eroilor de ieri și de azi 2016"
- Albumul "2015 - Anul Veteranilor"
- Albumul "2015 - Year of the Veterans"
- Albumul "Armata României - Exerciții 2015"
- Albumul "The Romanian Armed Forces - Exercises 2015"

- Observatorul militar
- Spirit militar modern
- Viața militară
- Revista forțelor terestre
- Cer senin
- Marina Română
- Gândirea Militară Românească
- Revista "Document"
- Journal of Defense Resources Management
- Revista de Istorie Militară
- Impact strategic
- Buletinul Universității Naționale de Apărare "Carol I"
- Revista Militară de Management și Educație
- MTA Review
- Curierul Armatei
- Orizont militar
- În slujba patriei

Site-uri:

<http://presamil.ro/vm/2016/3/index.html#38>

http://smg.mapn.ro/SIA/20_Armata_evolutia_armei_tancuri.pdf

http://smg.mapn.ro/SIA/13_Armata_unitatea_nationala.pdf

<http://www.gandul.info/magazin/cum-arata-sfarsitul-celui-de-al-doilea-razboi-mondial-in-45-de-fotografii-8933952>

<https://www.marelerazboi.ro/razboi-catalog-obiecte/item/generalul-grigore-crainiceanu>

<http://www.muzeuldefotografie.ro/2010/01/camarazi-de-arme/>

<https://www.facebook.com/ScrisoriDePeFront/photos/rpp.1642663052680626/1663885583891706/?type=3&theater>

<https://tubeclip.files.wordpress.com/2011/06/alexandru-averescu-notite-zilnice-din-razboiu-1916-1918.pdf>

<https://www.facebook.com/Photo-Historia-484006888320517/>

http://www.hyperhistory.com/online_n2/History_n2/a.html

<http://oneworld.ro/2013/presa/brosura-sa-invatam-despre-holocaust-studiu-de-caz-infruntand-rinocerul-pdf-ro-130308111700.pdf>

<http://www.simchajtv.com/charging-the-rino-a-personal-story-and-romanas-past/>

<http://www.pogromuldelaiasi.ro/>

<http://www.inshr-ew.ro>

<http://www.usmmm.org>

<http://www.yadvashem.org>

https://www.youtube.com/watch?v=r_yBc9QwEXc

<http://www.ccd.buzau.ro/anunt%20atelier%20film%20octombrie%202016.pdf><https://www.edu.ro/sites/default/files/IHRA-Recomandari%20Predare%20Invatare%20Holocaust.pdf>